

Dorota SUSKA
Akademia im. Jana Długosza
w Częstochowie

Językowe właściwości nazw blogów kulinarnych (rekonesans badawczy)

W polskiej blogosferze blogi kulinarne zajmują miejsce szczególnie uprzywilejowane. Chodzi tutaj zarówno o ich liczebność, jak i odbiór czytelników – niezmiennie zajmują one bowiem czołowe miejsca w rankingach: „Jak wygląda czołówka najpopularniejszych blogów w Polsce? Dość zaskakująco. Całe podium zajmują blogi... kulinarne: Kwestiasmaku.com, Kotlet.tv, Mojewypieki.com. Poza podium znalazł się lifestyle i technologie. Poradniki dla amatorskich kucharzy nie tylko otwierają ranking, ale także zdecydowanie wyprzedzają konkurencję” (Mańkowski 2014). Materiałem badawczym, który poddałam lingwistycznemu oglądowi, jest blisko siedemset tytułów blogów. Już ta liczba wskazuje, iż kulinarne reprezentacje omawianego gatunku to swoisty fenomen, a mowa tu o zbiorze otwartym, dynamicznie się rozwijającym. Wybrane tytuły nie stanowią listy kompletnej i są jedynie przykładami nominatywnych zabiegów stosowanych aktualnie w kulinarnej blogosferze (2013/2014 rok).

Przeprowadzona w dalszej części analiza ma na celu wskazanie swoistych cech nazw blogów kulinarnych – nazw, dla których Internet jest prymarną przestrzenią funkcjonowania. Tym samym badania wpisują się w obszar onomastyki medialnej, zakładającej związek z przekąźnikiem, zdeterminowanie onimizacji nie tylko głównymi kategoriami kulturowymi, ale cechami, jakie przysługują określonej rzeczywistości komunikacyjnej, medialnie zapośredniczonej. Za nazwę strony (blogu) przyjmuję jej postać nagłówkową, wyróżnioną graficznie, znajdującą się w eksponowanym miejscu (najczęściej wchodzi ona – w całości, części, po modyfikacji – do adresu WWW) (Skowronek, Rutkowski 2004a, 80–83). Tak rozumiana nazwa blogu jako element paratekstowy i metatekstowy odpowiada tytułowi tekstu i może spełniać funkcje: nominatywną, deskryptywną,

pragmatyczną (Gajda 1987, 83–85). W wymiarze komunikacyjnym tytuł, zajmujący pozycję strategiczną, jest mnemotechnicznym sygnałem makrostrukturalnym wobec tekstu jako aktu komunikacji, co wyrażają dwie funkcje: kontekstualna – oznaczająca ustawienie tekstu nazywanego w ramie sytuacyjnej, w szerszym kontekście innych, aktualnych zdarzeń komunikacyjnych, oraz makrostrukturalna – polegająca na zapowiadaniu głównych treści (tematyki) tekstu, zapowiadaniu jego głównej tematyki (Duszak 1998, 128).

Analiza nazw blogów kulinarnych będzie zmierzać do ukazania stosowanych przez ich autorów sposobów sytuowania oraz identyfikowania tekstu w strukturze hipertekstowej. Nie bez znaczenia dla stosowanych rozwiązań jest tu już sam fakt, iż nazwy te muszą gwarantować możliwość odnalezienia przez wyszukiwarkę internetową – co jest szczególnie ważne w wypadku stron sprofilowanych użytkowo. Sposoby onimizacji w tekstach medialnych – w tym także w blogach – stały się przedmiotem licznych opracowań (Łobodzińska, Peisert 2005; Skowronek, Rutkowski 2004b; Suska 2008, 2012; Tereszkievicz 2012). Wciąż jednak istnieje potrzeba uzupełniania wniosków dotyczących internetowych strategii komunikacyjnych realizujących się na płaszczyźnie nazewniczej; dynamika cyberprzestrzeni wymaga aktualizacji osiągniętych już wyników, poszerzania ich przez odniesienie do nowych lub rozwijających się dziedzin komunikowania, typów tekstów.

Blogi kulinarne to realizacje prymarnie sieciowe, będące reprezentacją stron prywatnych (inaczej – domowych, zakładanych przez osoby indywidualne); ze względu na charakter kategoryjny określić je można jako strony instrumentalne (tematyczne) – skupiają się bowiem na prezentowaniu wybranej sfery zainteresowań autora, bliskiej mu i wyraźnie sprecyzowanej dziedziny działalności (Skowronek, Rutkowski 2004a, 89–90).

We wstępnych analizach, porządkujących tak obszerny materiał badawczy, zwracam uwagę przede wszystkim na właściwości strukturalne (formalne), następnie sygnalizuję właściwości leksykalno-stylistyczne nazw blogów kulinarnych. Główna intencja blogów kulinarnych zbliża je do książki kucharskiej, stąd jednym z celów jest ukazanie ewentualnych podobieństw/różnic w sposobie nazywania tekstów spełniających podobne funkcje poradnikowe, ale lokowanych w odmiennych kontekstach komunikacyjnych.

W. Żarski w klasyfikacji formalnej tytułów książek kucharskich przyjmuje kryterium złożoności tytułu (jednoczłonowe i dwuczłonowe – z partykułą przyłączającą oraz z tytułem głównym i podtytułem) i kryterium potencjału integracyjnego (werbalne, nominalne, swobodne, czyli przyimkowe) (Żarski 2008, 128–135). Uwzględnienie struktury nazw blogów kulinarnych również pozwoliło wyróżnić nazwy dwuczłonowe (obejmujące tytuł i podtytuł) oraz jednoczłonowe. Omawiane w dalszej części pracy konstrukcje ilustruję wybranymi, reprezentatywnymi przykładami, z zachowaniem ich oryginalnej pisowni. Nie podaję dokładnych danych ilościowych, jedynie szacunkowe informacje o frekwencji poszczególnych typów nazw.

Nazwy dwuczłonowe

Omawiane nazwy występują w dwóch podtypach – ze spójnikiem **(a)** oraz z różnego rodzaju łącznikami: dywiz, dwukropek, wielokropek, kropka **(b)**.

(a) *Przepisy na słodkie pyszności, ale nie tylko; offca robi, czyli kuchenne wygibasy; Smerfne hity – czyli moje gotowanie :); Gotowanie, czyli hobby dla każdego; (b) Simply Delicious – Niebo dla podniebienia; Blog kulinarny – Chili Kuchnia; pieczenie – I love it.; like spinach – kuchnia vintage; Kulinaria – potrawy z różnych stron świata; Apetyt na więcej – jadłodajnia dla duszy i ciała; Ewa Kuchennie: Kuchnia to serce domu!; ..:Student Eat:... ..:Szybkie i tanie przepisy:...; Gar Gosi... Kulinarne podróże.*

Tytuły dwuczłonowe i wieloczłonowe (dodatkowo z informacją gatunkową) przeważają w książkach kucharskich, natomiast nazwy blogów o złożonej strukturze są nieliczne (wieloczłonowe nie są w ogóle notowane). Dwuczłonowość daje możliwość precyzowania dziedziny działania (*Smerfne hity – czyli moje gotowanie :)*), dookreślenia charakteru kuchni (*Kulinaria – potrawy z różnych stron świata*) lub też sygnalizowania dziedziny w sposób skojarzeniowy, metaforyczny (*Gar Gosi... Kulinarne podróże; offca robi, czyli kuchenne wygibasy*).

Nazwy jednoczłonowe

Nazwy jednoczłonowe – bez podtytułu – notowane są znacznie częściej i odznaczają się także większym zróżnicowaniem formalnym; podział główny (ze względu na potencjał integracyjny) pozwala wskazać **konstrukcje werbalne, nominalne oraz konstrukcje swobodne – przyimkowe**.

Nazwy werbalne

Nazwy werbalne przyjmują postać zdania pojedynczego, sporadycznie – złożonego współrzędnie spójnikowego (*Gotuję i zjadam*); w obrębie tej grupy mieszczą się podtypy, takie jak: zdania twierdzące, pytające oraz rozkazujące. Wśród zdań twierdzących pojawia się seria z czasownikiem *gotuje* i dookreśleniem podmiotu, którym jest osoba, pojedynczo – miasto **(a)**; druga seria również zawiera czasowniki związane z gotowaniem i ma postać konstrukcji mówionych, nieoficjalnych, z wpisaną rolą równorzędnego odbiorcy, z którym nadawca chce wejść w kontakt **(b)**.

— zdania twierdzące

(a) *Zaczynamy od deseru; KozakGotuje; Jusia gotuje...; Myszka gotuje; Agata gotuje; Paulina Gotuje; Angela gotuje; Barbarina gotuje; Państwo Wojtczuk gotują; Kraków gotuje!; Mama Alergika Gotuje; (b) Gotuję i zjadam; Tak sobie*

pichcę...; Tak sobie gotuję; Zaczynamy od deseru; Mam smak; jemy sobie; Kocham Gary; Gotowanie jest jak czarowanie; Gotowanie jest łatwe; Daria wchodzi do kuchni i oto co prezentuje...

Nastawienie na dialog widoczne jest w zdaniach pytających, zakładających odpowiedź. Zdania rozkazujące realizują natomiast nacechowanie interaktywne poprzez zachętę do wspólnego gotowania, w formie bezpośredniego zwrotu.

— zdania pytające

Może upiekę ciastka...?; To może... dzisiaj салатка? :); Upieczemy coś razem?; czym dziś w kuchni pachnie;

— zdania rozkazujące

Ugotujmy To...; Zjedz to ziom!; Smakuj z nami; Gotuj z kodeksem! Pokochaj gotowanie; Gotuj z Misiem; Wyżyj się kulinarnie; Gotuj z q muzyką.

Wszystkie wymieniane wyżej zdania na poziomie leksykalnym wyraźnie wskazują sferę, do której odnoszą się blogi, podobnie – równoważniki zdania.

— równoważniki zdania

Co zjeść do 15 zł?; Pora coś zjeść...; Gotowanie z Gosiaczkiem; Gotowanie – moja pasja; Smacznie ugotowane; Smacznego Kolego!; Dietetycznie Siostrzo! Jest dobrze jeść dobrze; Mniem po wegetariańsku!; Co Ugotować.

Konstrukcje nominalne

Konstrukcje werbalne zawierają często informacje redundantne dla funkcji poznawczej tytułu. Wprawdzie budowane są najczęściej wokół elementów tworzących scenę kulinarną¹, ale informacyjności towarzyszy perswazyjne nastawienie – co często łączy się z przełamaniem tradycyjnej formy graficznej, użyciem potocyzmów, neologizmów i innych elementów budujących „nieprzezroczystość” nazwy. Struktury nominalne notowane jako tytuły książek kucharskich są bardziej informacyjne, semantycznie skondensowane; o ich przewadze wśród tytułów książek decyduje zatem ekonomia językowa (Żarski 2008, 129). W ogólności wnioski te potwierdza również analiza nazw blogów kulinarnych, gdyż konstrukcje nominalne stanowią zdecydowaną większość odnotowanych nazw; zauważa się przy tym powtarzalność niektórych mechanizmów kreacji językowej – mogłoby to świadczyć o wytworzeniu (wytwarzaniu) się specyfiki nazewnicznej badanej grupy tekstów.

Omawiane konstrukcje nominalne obejmują nazwy: jednowyrazowe, dwuwyrazowe i wielowyrazowe.

¹ Za Żarskim (2008) posługuję się pojęciem: *scena kulinarna*, pisząc o tematycznej leksyce.

— nazwy jednowyrazowe

Stosunkowo rzadko blog zapowiadany jest jednym wyrazem; z reguły powtarzają się leksemy należące do sceny kulinarnej: nazwy akcesoriów kuchennych (*Chochelka; Widelce*), czynności (*Gotowanie*), nazwy ogólne (*jedzonko*), ponadto różnego typu neologizmy, w tym neologizmy powstałe jako efekt przekształceń graficznych (*U-pieczona, Qlinarna*). Minimalizm formalny i semantyczny jest zatem rekompensowany skierowaniem uwagi na nietypową postać nazwy, która poza informacyjnością zyskuje wymiar perswazyjny, ludyczny:

Burczobrzucho; Chocoholiczka; Chrupiąco...; Ciachomania; Cooking; Garnkomania; Gotowaniomania; kuchning; maksmak; Pychotkaaa; Smakowisko; U-pieczona, Qlinarna.

— nazwy dwuwyrazowe

Wśród nazw dwuwyrazowych o charakterze nominalnym występuje szereg podtypów (ze względu na rodzaj atrybucji). Wysoką frekwencją odznaczają się struktury z premodyfikacją przymiotnikową, tworzące dwie wyraziste serie. W pierwszej człon inicjalny ma funkcję waloryzującą rzeczownik (lub gerundium) albo precyzującą i modyfikującą jego znaczenie; nazwa prymarna łączy się z gotowaniem, kuchnią, potrawą, ogólnym określeniem potraw (**a**). Druga grupa obejmuje nazwy, w których to przymiotnik *kulinarny* dookreśla dziedzinę (inne przymiotniki występują jednostkowo, np. *kuchenny*), zaś człon główny ma charakter ogólny, metaforyczny, czasem zupełnie niejasny (**b**). Nieliczne nazwy wykazują zaledwie skojarzeniowy związek z kulinariami, uaktywniając przede wszystkim funkcję ekspresywną (**c**).

— przymiotnik + rzeczownik

(**a**) *Anielskie Przysmaki; Codzienne Gotowanie; Domowe Frykasy; Kulinarna rozmowa; modne gotowanie; Niedzielne gotowanie; Pomysłowe Przepisy; PROSTE POTRAWY; Rozkoszne SmakiSmakowite Dania; Sprawdzone przepisy; Szczęśliwa kuchnia; Szybkie gotowanie; Tradycyjna kuchnia; Zwariowane Danie; (b) Kulinarna mekka; Kulinarne Inspiracje; Kulinarne Pogawędki; Kulinarne Serce; Kulinarne Wyprawy; Kulinarne zmagania; Kulinarny (anty)talent...; Kulinarny Przepis; kuchenne fascynacje; (c) Lisia kawiarenka; Truskawkowe Chilli; Zaczarowany Rondelek; Zielona Zapaska.*

Modyfikacja zaimkowa wyzyskuje zaimek *mój*, który podkreśla autorski charakter strony, indywidualne spojrzenie na kulinaria, własność zamieszczanych informacji. Ten typ nazw blogów, choć niezbyt liczny w badanym materiale, można uznać za swoisty dla nazewnictwa internetowego związanego ze stronami prywatnymi o charakterze ekspresywnym, skupionymi na osobie twórcy (Skowronek, Rutkowski 2004a, 91).

— zaimek + rzeczownik

Moim smakiem; Moja kulinarna przygoda; Moje Gotowanie; moje pasje; Moja Kuchnia; Moja Toskania.

Nazwy z postmodyfikacją przymiotnikową odznaczają się dużą seryjnością, co wiąże się z produktywnością leksemu *kuchnia*, a w pojedynczych przykładach pluralnych leksemów: *potrawy, przepisy* **(a)**. Pojawiają się ponadto (spora-dycznie) nazwy z metaforycznym członem określanym **(b)**.

— rzeczownik + przymiotnik

(a) *Kuchnia Bezstresowa; Kuchnia Broni; Kuchnia Hiszpańska i Latinoamerykańska; Kuchnia Prezydentowej; Potrawy świąteczne; przepisy studenckie; Restauracja Domowa; (b) Fantazje kulinarne.*

W grupie z modyfikacją rzeczownikową wyróżniają się liczebnie dwie serie. Pierwsza dookreśla leksem *kuchnia* lub bardziej szczegółowe nazwy (*smakołyki*) występujące w pozycji inicjalnej, wskazując na autora strony, jej ogólny charakter **(a)**. Seryjność drugiej podgrupy polega na powtarzalności składnika określającego (*smak/smaki*), który odnosi się do rzeczowników abstrakcyjnych (typu *pasja, magia*) i toponimicznych (typu *zakątek, świat, strefa*) **(b)**. Wyjątkowo forma pluralna *smaki* jest członem inicjalnym, determinowanym i dookreślanym przez region kulinarny **(c)**. Kolejną podgrupę stanowią nazwy, w których poszczególne elementy w sposób ogólny lub metaforyczny łączą się ze sceną kulinarną, ale cała nazwa blogu ma charakter jedynie skojarzeniowy **(d)**.

— rzeczownik + rzeczownik

(a) *Kuchnia Bazylii; Kuchnia Kachny; Kuchnia Letycji; Smakołyki Bereniki; (b) Kokieteria Smaku; Kolizje smaków; Magia smaku; Nutka smaku; Odkrywca Smaków; Pasja Smaku; Zakątek Smaku; Świat Smaku; Strefa Smaku; (c) Smaki Alzacji; (d) ESENCJA WANILII; Zapach chleba; Studencki Garmuszek; szczypta soli.*

— nazwy wielowyrazowe

Wśród tytułów wielowyrazowych można wskazać kilka podtypów o odmiennej frekwencji. Pierwszy jest rozwinięciem grupy: *rzeczownik + rzeczownik*, tyle że z dodatkowym, inicjalnym atrybutem przymiotnikowym; dookreślenie może mieć charakter ogólny (za pomocą przymiotnika *kulinarny*) lub precyzujący cechę działań kulinarnych (przymiotniki: *zdrowa, domowa*).

— przymiotnik + rzeczownik + rzeczownik

Zdrowa kuchnia Sowy; Kulinarne fantazje Marioli; Kulinarne pyszności Molki; Domowa Cookierenka Agi; Orkiszowa Kuchnia Anny.

Wariantem grupy *rzeczownik + rzeczownik* jest także jej rozwinięcie przez przymiotnik ulokowany w pozycji środkowej.

— rzeczownik + przymiotnik + rzeczownik

(a) *inspiracje rodzinnej kuchni; Kuchnia domowa Ani; (b)* *notatnik kulinarny Odkrywców; Notatnik kulinarny Agnieszki; Książka kucharska Ani.*

Najwyższą frekwencję odnotowałam dla grupy z inicjalnym zaimkiem, który do schematu podstawowego (*przymiotnik + rzeczownik*) wnosi typowy dla nazw internetowych element indywidualizmu, autorskiego ja. Jednostkowo reprezentowane są nazwy z środkową pozycją zaimka.

— zaimek + przymiotnik + rzeczownik

Moja smaczna kuchnia; Moje domowe kucharzenie...; Moje polskie smaki i smaczki; Moje walijskie pichcenie; Moja Kulinarna Arkadia; Mój kuchenny Świat; Moje Kuchenne Rewelacje.

— rzeczownik + zaimek + rzeczownik

Zakamarki mojej kuchni.

Równie rzadko pojawiają się nazwy, w których inicjalny przymiotnik rozwija podstawowy schemat dwuwyrazowy, podkreślając walor lub precyzując cechy rzeczownika.

— przymiotnik + rzeczownik + przymiotnik

DOBRA KSIĄŻKA KUCHARSKA; Smaczne, zdrowe... wyroby domowe.

Ostatnim podtypem nazw wielowyrazowych są szeregi: bezspójnikowe **(a)** i spójnikowe **(b)**.

(a) *Ciasta, Torty, Uroczystości; Słodko, magicznie, z wisienką; Szybko Tanio Smacznie; Apetyczny, aromatyczny, kulinarny – BLOG!; Smacznie, Zdrowo, Łasuchowo; (b)* *Proste, smaczne i tanie dania :); Smacznie i Kolorowo; Słodko i Pieprznie; Smacznie i zdrowo.*

Konstrukcje swobodne – przyimkowe

Konstrukcje przyimkowe stanowią bardzo nieliczną grupę nazw blogów kulinarnych (w przeciwieństwie do tytułów książek kucharskich), w niewielkim stopniu są one także zróżnicowane znaczeniowo. Dominują tytuły z członem *kuchnia* wskazujące na lokalizację **(a)** lub – ogólnie – charakter posiłków, ich przeznaczenie **(b)**; rzadziej są to konstrukcje metaforyczne, w których przywołuje się atrybuty kuchenne **(c)**.

(a) *Blondi w kuchni!; Ela w kuchni; monika w kuchni; SmykWKuchni; Trzpiotka w Kuchni; W kuchni Uli; Z pasją w kuchni; subiektywnie w kuchni; (b)* *Kuchnia po mojemu; Kuchnia po studenku; Kuchnia u Tedi; (c)* *Indie na talerzu; I.....Iskra na patelni; Książki na patelni.*

Przeprowadzona analiza językowa nazw blogów kulinarnych pokazuje ich strukturalne podobieństwo do tytułów książek kucharskich; wykorzystywanie podobnych schematów wynika z faktu, iż pozwalają one realizować pożądaną ekonomiczność – są bowiem krótkie, eliptyczne, skondensowane. Powtarzalność w nazwach blogów kulinarnych struktury kojarzonej przez odbiorców z określonym typem tekstu, jakim jest książka kucharska, zapewnia – przynajmniej po części – realizację funkcji kontekstualnej: może ułatwiać identyfikację gatunkową, tym samym rozpoznawanie intencji nadawcy, orientację w zawartości stron. Warto przy tym zaznaczyć, iż podobieństwa są rozpoznawane przez autorów blogów, o czym świadczy posługiwanie się w nazwach tradycyjnymi oraz neologicznymi określeniami gatunkowymi, np.: *DOBRA KSIĄŻKA KUCHARSKA*; *Kryzysowa Książka Kucharska*; *Książka kucharska Ani*; *notatnik kulinarny Od-krywców*; *Mój kulinarny notatnik w obrazkach*; *Brulion z przepisami*; *Zeszyt Pe-len Przepisów*; *Przepisnik Agnieszki*; *Codziennik Kuchenny*.

Istotne różnice w tytułowaniu tradycyjnych i internetowych *przepisników* zaznaczają się wówczas, gdy przyjrzymy się leksykalnemu wypełnieniu podobnych schematów oraz środkom stylistyczno-retorycznym (co oczywiste, blogi kulinarne sięgają też zdecydowanie częściej po dodatkowe rozwiązania graficzne, obce nazwom pisanym). Bliższa analiza wymienionych płaszczyzn wymaga osobnego opracowania, dlatego poniżej zasygnalizuję jedynie kilka typowych dla blogów kulinarnych działań kreacyjnych w obrębie ich nazw.

Nazwy stron tematycznych – ze względu na sposób odniesienia do ich wartości – można podzielić na ogłoszeniowe, a więc takie, które podają informację wprost, oraz skojarzeniowe; te ostatnie obejmują dwa podtypy: nazwy wyszukujące niestandardowe, ale semantyczne sposoby nawiązania do tematyki oraz nazwy bazujące na innych niż nominacyjne strategiach językowych (dialogowych, metajęzykowych) (Skowronek, Rutkowski 2004a, 99–101). W obrębie analizowanych przykładów pojawiają się zarówno nazwy wprost, jak i nominacje niestandardowe o różnym stopniu semantycznej łączności z główną dziedziną, jaką są kulinaria.

Funkcja deskryptywna, informacyjność, realizowana jest poprzez wskazanie dominującej cechy tematycznej blogu – dzięki użyciu w nazwie słów kluczowych. W tytułach książek kucharskich najczęściej występującym pojęciem jest *kuchnia*, nazywana tożsamym leksemem, wchodzącym w różne związki formalne i semantyczne z leksemami onimicznymi (Żarski 2008, 124–128). Również w blogach dominuje wyraźne wskazanie zawartości strony za pomocą takich słów kluczowych, jak: *kuchnia*, *kuchenny*, *kuchennie*, a ponadto: *kulinarny*, *gotowanie/gotować*, *smak* i nieco rzadziej: *potrawy*, *przysmaki*, *dania*. Są to leksemy, które przywołują pojęcie *kuchni* (różnie rozumianej: jako miejsce działań kulinarnych, sposób przyrządzania jedzenia itp.) eksplicytnie oraz implicytnie – poprzez aspekt smaku, wytworów, atrybutów gotowania.

Do bardzo ważnych elementów współtworzących tytuły blogów należą nazwy własne, zwłaszcza imiona. Pojawiają się też nazwy miejscowe, które mówią o charakterze kuchni (*Moje walijskie pichcenie; Smaki Alzacji Moja Toskania; Kuchnia Hiszpańska i Latinoamerykańska*), ale to imiona są wyrazem tożsamości autora, typowego dla Internetu zorientowania na siebie. Stają się one również jednym z wyznaczników charakterystycznej dla stron prywatnych dialogowości. Szczególny walor perswazyjny mają używane w nazwach imiona zdrobniałe, pozwalają bowiem odbiorcy widzieć w autorze strony spontanicznego, domowego wykonawcę czynności, a ponadto przełamują dystans między nimi poprzez odwołanie się do potocznego doświadczenia (*Jusia gotuje...; Gotowanie z Gosiaczkim, Domowa Cookierenka Agi; Dosi Smakołyki...*).

Charakterystyczne dla Internetu są metafory przestrzenne, które w nazwach stron tematycznych podkreślają specyfikę miejsca, jego wyjątkowość, dostępność tylko dla wtajemniczonych (Skowronek, Rutkowski 2004a, 102). W badanym materiale odniesienia do przestrzeni sygnalizują nie tylko rozmaite połączenia metaforyczne, ale i neologizmy z sufiksami wyspecjalizowanymi w tworzeniu nazw miejsc, np.: *Kuchenne atelier; Pracownia wypieków; Zakątek Smaku; Restauracja Domowa; Strefa Smaku; naleśnikowo; Smakowisko*.

Szereg zjawisk obserwowanych w nazwach blogów kulinarnych motywowanych jest funkcją pragmatyczną. Należą tu m.in. nawiązania interetekstualne, które mieszczą się w szeroko rozumianym pojęciu gier językowych, a ich celem jest uruchomienie aktywności odbiorcy oraz zwrócenie uwagi na sam komunikat (Łuc 2010). Podstawą nawiązań są tytuły filmów: *Drożdźówka w wielkim mieście (Seks w wielkim mieście), Chochełką po łapkach (Szlanką po łapkach)*, tytuły programów telewizyjnych i radiowych: *Kuchenna Kontrrewolucja (Kuchenne Rewolucje), Z pamiętnika młodej kucharki... (Z pamiętnika młodej lekarzki)*, tytuły utworów literackich: *365 dni dookoła kuchni (W 80 dni dookoła świata), Buszująca w kuchni (Buszujący w zbożu)*, teksty reklamowe: *Życie smakiem się toczy...* (reklama soku Fortuna), *Zabić głoda* (reklama serka Danio).

Funkcji ekspresywnej podporządkowane są też przekształcenia frazeologizmów; wykorzystuje się m.in. gry między znaczeniem przenośnym a dosłownym, które uaktywniają się w powiązaniu z tematyką strony: *Ciesz się micha...; Na osłodę życia...; Masz babo placek!; CzujęMiętę*.

Ze zjawisk leksykalnych warte odnotowania są ponadto potoczmy z niskich rejestrów; należą one wprawdzie do rzadkości, niemniej stanowią przejaw większej swobody wyrażania, jaka cechuje spontaniczną komunikację internetową: *UWAGA Kotlet się jara!; Siekierą po Jajach*. Na drugim biegunie stylistycznym umieścić można konstrukcje rymowane, stylizowane: *bosko-bo-włosko; Kulinarne wariacje i inne inspiracje; JULA SMAKULA; Moje Twory Przetwory; Brzuszki Łakomczuszki*; jednak niektóre z nich również odznaczają się zabarwieniem potocznym, z odcieniem rubasznym: *U Gohy Czarohy; Dobra zagrycha u Krychy i Zdzicha*.

Kolejna grupa środków leksykalnych o nacechowaniu ekspresywnym to zróżnicowane genetycznie neologizmy, np.: *FotoGoto*, *POTRAVEL*; *kuchmisz-masz*; *SmakoWirówka*; *Chocoholiczka*; *Kuchniokracja*; *Obados na obiados*; *Ciachomania*; *Garnkomania*; *Gotowaniomania*; *Cooking kuchning*.

Warto na koniec podkreślić, że wiele nazw blogów kulinarnych o zawartości strony mówi w sposób niejasny, odwołując się do bardzo odległych skojarzeń: *Kulinarne Serce*; *Stare Gary*; *rozczochrane okruszki*; *Aromatyczny Adrian*; *Walka w Kuchni*; *Muffinkowe Niebo*; *Na Podniebieniu Półwytrawnego Smakosza*; *Pistacjowa szpizarnia*; *Flirt z gotowaniem, czyli...*; *W koperkowej kuchni*; *Świat pachnie szarlotką*; *Kwartet Zdrowych Smaków. To co lubię*; *Rękoczyiny i Rękodzieło*; *Moje Małe Czarowanie*.

Blogi kulinarne należą do odrębnej grupy blogów prywatnych, które cechuje sprofilowanie użytkowe. Na poziomie tytułów wyróżnia je informacyjność typowa dla internetowych stron instrumentalnych (tematycznych), ale towarzyszy jej perswazyjność, ludyczność, eksponowanie nadawczego ja – co z kolei odnosi do nazewnictwa stron ekspresywnych. Taki rodzaj pograniczności wpływa z warunków, w jakich nazwy te funkcjonują jako eskorty gatunku: nie tylko uprzedzające odbiór, ale też umożliwiające odnalezienie określonego tekstu, wstępną orientację w jego zawartości. Nazwa blogu nie jest tu faktycznie pierwszorzędna, podobną rolę pełni wyszukiwarka, która bez trudu odnajdzie tego typu blogi, ich rankingi. Rola nazwy uaktywnia się silniej po etapie wstępnego wyszukiwania i wiąże się z utrwaleniem marki produktu, jakim jest dana strona kulinarna, z uwypukleniem roli autora i budowaniem jego wiarygodności. Realizacja tak ukierunkowanej funkcji ekspresywnej dokonuje się przy udziale rozmaitych warstw leksyki oraz środków stylistyczno-retorycznych. Utrwalaniu marki sprzyjają również zagadkowe, niejasne lub metaforyczne nazwy blogów, zachęcające odbiorcę do dialogu, do uczestnictwa w swoistej grze komunikacyjnej, jaką jest odczytywanie sensu nazw, znaczeń wtórnych.

Sami twórcy blogów kulinarnych podkreślają, że popularność tego typu stron wynika stąd, iż „[...] mają treści, których internauci faktycznie chcą, potrzebują i ostatecznie wyszukują. [...] dużą przewagę nad konkurencją daje też podejście autorów do tego, co prezentują na swoich stronach. [...] – Każda publikacja to mnóstwo potu i dyskusji z internautami. To nie tylko przygotowanie tego, co my lubimy, ale także tego, co chcieliby zjeść nasi czytelnicy”². Najogólniej rzecz ujmując, o powodzeniu blogu kulinarnego decyduje jego zawartość, nazwa pomaga ewentualną popularność utrzymać. A jakie są tytuły blogów zajmujących najwyższe pozycje w rankingach? Otóż należą do typowych grup ze słowami kluczowymi: *Kwestiasmaku.com*, oraz do grup, w których odniesie-

² Michał Stępień, współtwórca blogu *Kotlet.tv.*, w rozmowie z portalem naTemat [<http://natemat.pl/49483,ranking-najpopularniejszych-blogow-kulinarne-i-dlugo-dlugo-nic-skad-ten-fenomen-e-gotowania>, stan z: styczeń 2014].

nie do sceny kulinarnej jest budowane poprzez przywołanie jej różnych atrybutów (efekt, narzędzie): *Kotlet.tv.*; *Mojewypieki.com.* *Durszlak.pl.*

Bibliografia

- Duszak A., 1998, *Tekst, dyskurs, komunikacja międzykulturowa*, Warszawa.
- Gajda S., 1987, *Spoleczne determinacje nazw własnych tekstów (tytułów)*, „Socjolingwistyka” 6, s. 83–85.
- Łobodzińska R., Peisert M., 2005, *Nazwy własne w różnych typach komunikacji internetowej*, [w:] R. Łobodzińska (red.), *Z najnowszych tendencji w polskim nazewnictwie*, Łask, s. 163–174.
- Łuc I., 2010, *Współczesne gry komunikacyjno językowe*, Katowice.
- Mańkowski M., *Ranking najpopularniejszych blogów. Kulinarne i długo, długo nic. Skąd ten fenomen e-gotowania?* [<http://natemat.pl/49483,ranking-najpopularniejszych-blogow-kulinarne-i-dlugo-dlugo-nic-skad-ten-fenomen-e-gotowania>, stan z: styczeń 2014].
- Skowronek K., Rutkowski M., 2004a, *Media i nazwy*, Kraków.
- Skowronek K., Rutkowski M., 2004b, *Współczesne polskie nazewnictwo medialne*, [w:] R. Mrózek (red.), *Nazwy własne w języku, kulturze i komunikacji społecznej*, Katowice, s. 189–216.
- Suska D., 2008, *Tytuły blogów – perspektywa pragmalingwistyczna*, [w:] M. Sokołowski (red.), *Media i społeczeństwo. Nowe strategie komunikacyjne*, Toruń, s. 362–372.
- Suska D., 2012, *Stylistyka i pragmatyka tytułów internetowych tekstów dziennikarskich*, [w:] M. Lesz-Duk (red.), „Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Filologia Polska. Językoznawstwo”, z. 8, Częstochowa, s. 179–194.
- Tereskiewicz A., 2012, *Kilka uwag o nagłówkach w prasie tradycyjnej i internetowej*, „Poradnik Językowy” 9, s. 38–47.
- Żarski W., 2008, *Książka kucharska jako tekst*, Wrocław.

Językowe właściwości nazw blogów kulinarnych (rekonesans badawczy)

Streszczenie

Artykuł prezentuje analizę lingwistyczną nazw blogów kulinarnych: materiał badawczy to około siedemset nazw występujących w polskiej blogosferze (lata 2013/2014). Analiza omawianych nazw skupiona jest na ich właściwościach strukturalnych, z zasygnalizowaniem specyfiki leksykalno-stylistycznej. Główna intencja blogów kulinarnych zbliża je do książki kucharskiej, co daje także możliwość porównania sposobów nazywania tekstów spełniających podobne funkcje, ale lo-

kowanych w odmiennych kontekstach komunikacyjnych. Kryterium formalne pozwala wyróżnić dwie grupy nazw blogów: dwuczłonowe (tytuł i podtytuł) oraz jednoczłonowe; te drugie są liczniejsze i bardziej zróżnicowane: obejmują konstrukcje werbalne, nominalne i przyimkowe. Pod względem struktury nazwy blogów kulinarnych wykazują znaczne podobieństwo do tytułów książek kucharskich; wykorzystywanie podobnych schematów wynika (m.in.) z faktu, iż pozwalają one realizować pożądaną ekonomiczność – są bowiem krótkie, eliptyczne, skondensowane semantycznie. Ponadto powtarzanie struktury kojarzonej przez odbiorców z określonym gatunkiem (książką kucharską), zapewnia – przynajmniej po części – realizację funkcji kontekstualnej nazw blogów: może ułatwiać rozpoznawanie intencji nadawcy, orientację w zawartości stron. Nazwy internetowych poradników kulinarnych różnią się natomiast od tradycyjnych wysoką frekwencją rozmaitych zjawisk stylistyczno-retorycznych (np. odniesienia intertekstualne, leksyka potoczna, metaforyka itp.).

Słowa kluczowe: blogosfera, blog kulinarny, książka kucharska, onomastyka medialna, nazwa blogu.

Linguistic Properties of Culinary Blogging Names (Reconnaissance Research)

Summary

The article contains the names of linguistic analysis culinary blogs (about seven hundreds names appearing in the Polish blogosphere: 2013/2014 year). The main intention of blogging it comes to culinary cookbook; because one of the objectives of the analysis is to show the similarities/differences in the naming of texts that meet similar features how-to, but occur in different contexts of communication. Formal criterion allows us to distinguish two groups of names of blogs: double-barreled (including title and subtitle) and cubicle. Names, cubicle (no subtitle) are more numerous and more diverse: they include verbal constructions, the nominal and prepositional. In terms of the structure of the names of blogs culinary show considerable similarity to the titles of cookbooks. Using the structure associated by the public with the specified text (cookbook) can facilitate the identification of species, and thus the recognition of the sender, content orientation blogs. Internet Names culinary guides differ, however, from the names of the traditional instructions at the lexical level, and stylistic and rhetorical (eg. intertextual references, colloquialisms, metaphors, etc.).

Keywords: blogosphere, blog, cooking, cookbook, onomastics media, the name of the blog.